

KUR'ÂN'DA İLAHÎ MESAJIN ÖNCÜLERİ

Prof. Dr. Abdulmutalip Arpa

DTA Yayıncılık | DTA Publishing

Yayın No | Publication Number: 83

Kitap Adı | Kur'an'da İlahi Mesajın Öncüleri

Book Title: The Pioneers of the Divine Message in the Qur'an

Yazar | Author: Abdulmutalip Arpa | orcid: 0000-0002-0771-436X

Editörler | Editors: Adnan Akalın | orcid: 0000-0002-6229-0520

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book

Yayın Tarihi | Publication Date: Ocak 2026 | January 2026

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13.5 x 21

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 193

ISBN: 978-625-5959-82-9

**Atıf Bilgisi | Cite as: Arpa, Abdulmutalip. *Kur'an'da İlahi Mesajın Öncüleri*,
Bursa: DTA Yayıncılık, 2026.**

1. Tefsir | Tafsir
2. Kur'an | Qur'an
3. Peygamber | Prophet

Kapak ve Mizanpaj | Cover Design and Layout

Samet Torun - Ahmet Tunçdemir

Sertifika Numarası | Certificate Number: 74919

Yayıncı | Publisher: DTA Yayıncılık Bilişim Ltd. Şti.

Odunluk Mah. Akademi Cad. Zeno Business Center 2C/28 Nilüfer/Bursa

+90 507 227 1297 | bilgi@dtayayincilik.com.tr | www.dtayayincilik.com.tr

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Sertifika Numarası: 47479

Copyright © Bu Eserin bütün hakları DTA Yayıncılık'a aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Copyright © All rights of this work belong to DTA Publishing.

Without the permission of the publishing company,

the whole or part of the book cannot be printed, published,

reproduced or distributed electronically, mechanically or through photocopying.

KUR'ÂN'DA İLAHÎ MESAJIN ÖNCÜLERİ

Prof. Dr. Abdulmutalip Arpa

Bursa 2026

Yazar Hakkında / About the Author

Abdulmutalip Arpa

1973 yılında Bingöl'de doğmuştur. Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamlamış; yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi, doktorasını ise Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tefsir Anabilim Dalında tamamlamıştır. 2015 yılında doçent; 2020 yılında ise Profesör ünvanını almıştır.

Ürdün Üniversitesinde araştırmacı olarak bulunan Arpa, yurt içi ve yurt dışında çok sayıda bilimsel toplantı, sempozyum ve çalışmaya katılmıştır. Başta Kur'an ilimleri olmak üzere İslami ilimler ve İslam medeniyetine dair Türkçe ve yabancı dillerde akademik yayınlar ve araştırmalar kaleme almıştır. Akademik çalışmalarının yanı sıra siyasal ve sosyo-kültürel meseleler üzerine Arap medyasında analiz/değerlendirmeler yapmakta ve yazılar yazmaktadır.

Halen İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Tefsir Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir.

Was born in Bingöl, Türkiye, in 1973. He completed his undergraduate studies at the Faculty of Theology, Marmara University, and earned his M.A. from Istanbul University and his Ph.D. from the Institute of Social Sciences at Selçuk University, specializing in Qur'anic Exegesis (Tafsir). He was awarded the title of Associate Professor in 2015 and promoted to Full Professor in 2020.

Arpa conducted academic research as a visiting researcher at the University of Jordan and has participated in numerous national and international scientific meetings, symposia, and workshops. His scholarly work focuses primarily on Qur'anic studies, as well as Islamic sciences and Islamic civilization, with publications in both Turkish and foreign languages. In addition to his academic research, he contributes analyses and commentaries on political and socio-cultural issues to Arab media outlets.

He is currently serving as a faculty member in the Department of Tafsir at the Faculty of Islamic Sciences, Istanbul Sabahattin Zaim University.

İÇİNDEKİLER

Mukaddime	13
-----------------	----

Giriş

1. Kur'ân Kıssalarının Anlamı ve Metodolojisi	17
2. Kıssa Tebliğ İlahi Mesaj İlişkisi	19
3. Çalışmanın Mahiyeti	20

1

Âdem Aleyhisselam

1. İlk İnsan ve İlk Peygamber	23
2. Hz. Âdem'in Yaratılışı ve İnsanın Ontolojik Yapısı	24
3. Yeryüzünde Halifelik ve İlahi Sorumluluk	24
4. İsimlerin Öğretilmesi ve Bilginin Değeri	25
5. Meleklerin Secdesi ve İblis'in İsyanı	26
6. Cennet Tecrübesi Yanılma ve Tevbe	26
7. Yeryüzüne İniş ve İlahi Rehberlik	27
8. Evrensel Mesalar	27

2

İdris Aleyhisselam

1. Hakikatle Yükselen Peygamber	31
2. Hz. İdris'in Peygamberliği ve Doğruluk Vasfı	31
3. Sabır Salihlik ve İlahi Yakınlık	32
4. Yüce Bir Makama Yükseltilmesi	33
5. Evrensel Mesajlar	33

3

Nûh Aleyhisselam

1. Tevhid Mücadelesinin Uzun Soluklu Öncüsü	35
2. Hz. Nûh'un Tebliğ Misyonu ve Tevhide Davet	36
3. Tebliğ Sürecinde Karşılaşılan Mukavemet	36
4. Uzun Süreli Tebliğ ve Sabır Ahlâkı	37
5. İlahi Uyarılar Dua ve Son Çağrı	37
6. Tufan ve İlahi Adaletin Tecellisi	38
7. Evrensel Mesajlar	38

4

Hûd Aleyhisselam

1. Güç Kibir ve İlahi Sorumluluk Arasında
Tevhid Mücadelesi 41
2. Hz. Hûd'un Tevhid Daveti:
Gücün Kaynağını Hatırlatma 42
3. Âd Kavminin Güç Algısı ve Kibirli Tavrı 42
4. Peygamberliğe Karşı Geleneksel
Mukavemet ve Alaycı Söylem 43
5. İlahi Uyarılar Kuraklık ve Yanlış Okunan İşaretler 44
6. Helâk ve İlahi Kudretin Tecellisi 44
7. Evrensel Mesajlar 45

5

Sâlih Aleyhisselam

1. Uyarı Emanet ve Ahlâkî Çöküşün
Sembolü Olarak Semûd Kavmi 47
2. Hz. Sâlih'in Tevhid Çağrısı ve Toplumsal Uyarısı 48
3. Semûd Kavminin Güç Algısı ve Ahlâkî Sapması 48
4. Mucize Olarak Deve ve Emanet Bilinci 49
5. Emanetin İhlali ve Toplumsal Suç 49
6. Helâk ve İlahi Adaletin Tecellisi 50
7. Evrensel Mesajlar 50

6

İbrâhim Aleyhisselam

1. Kur'ân'da Hz. İbrâhim'in Konumu ve
Temsil Ettiği Yapı 53
2. Tevhid Arayışı: Akıl Gözlem Hakikate Ulaşma Süreci 54
3. Putperest Toplumla Yüzleşme:
Geleneğin Kutsallaştırılması Sorunu 55
4. Ateşle İmtihan: İmanın Bedeli ve İlahi Müdahale 56
5. Hicret: Tevhidin Mekânla Sınanmaması 56
6. Evlatla İmtihan: Teslimiyetin En Ağır Sınavı 56
7. Tevhidin Kurumsallaşması: Kâbe'nin İnşası ve Dua 57
8. Evrensel Mesajlar 57

7

İsmâil Aleyhisselam

1. Kur'ân'da Hz. İsmâil'in Konumu61
2. Baba Oğul İlişkisi ve İmtihanın Ahlâkî Dili61
3. Teslimiyet Kavramı: Pasif Boyun Eğişten
Bilinçli Sadakate..... 62
4. Tevhidin Mekânsal İnşası:
Kâbe ve Ortak İbadet Bilinci..... 62
5. Sâdikü'l-Va'd: Ahlâkî Güvenilirliğin
Peygamberî Temsili 63
6. Sabır İtaat ve Sukûtî Peygamberlik Modeli 63
7. Evrensel Mesajlar 63

8

İshâk Aleyhisselam

1. İlahî Lütuf ve Peygamberlik Emaneti.....65
2. Lütuf ve Bekleyiş: Umudun Ahlâkî Boyutu.....65
3. Peygamberlik Emaneti ve Nesep Bilinci..... 66
4. Sessiz Peygamberlik ve Ahlâkî İstikrar..... 66
5. Tevhidin Nesilden Nesle Aktarımı 66
6. Sabır Şükür ve İlahî Denge.....67
7. İsmâil ve İshâk: Tevhidin İki Tamamlayıcı Çehresi.....67
8. Evrensel Mesajlar 68

9

Lût Aleyhisselam

1. Ahlâkî Sapma, Toplumsal Körlük ve
İlahi Uyarının Sınırı 71
2. Hz. Lût'un Kavmi ve Toplumsal Sapmanın Niteliği..... 71
3. Fıtrata Müdahale ve Ahlâkî Normalleşme Sorunu.....72
4. Peygambere Yönelik Baskı,
Tehdit ve Toplumsal Körlük72
5. Misafirler, Sınırların İhlali ve Son Uyarı73
6. İlahi Azap ve Geri Dönüşü Olmayan Nokta.....73
7. Hz. Lût'un Ailesi ve Bireysel Sorumluluk.....74
8. Evrensel Mesajlar74

10

Şuayb Aleyhisselam

1. İktisadî Ahlâk ve Toplumsal Çöküş.....77
2. Hz. Şuayb'ın Kavmi:
Medyen Toplumu ve İktisadî Yozlaşma79
3. Ölçü ve Tartı: Kul Hakkı ve Toplumsal Güven Krizi79
4. Ekonomik Güç Kibir ve Hakikate Direnç.....79
5. Peygamberi Tehdit ve Ahlâkî Körlük..... 80
6. İlahî Adalet ve Helâkin Sosyal Ahlâk Boyutu 80
7. Hz. Şuayb'ın Duruşu ve Ahlâkî Örneklîği..... 81
8. Evrensel Mesajlar 81

11

Ya'kûb Aleyhisselam

1. Sabır Tevekkül ve İmanın Sessiz Direnci83
2. Baba Vasfı: Basiret ve Ahlâkî Rehberlik.....83
3. Kayıp Aldatılma ve Güzel Sabır 84
4. Meşru Hüzün ve Sabır 84
5. Bilgi Sınırı ve İlahî Hikmete Güven.....85
6. Kavuşma ve Rahmetin Tecellisi.....85
7. Evrensel Mesajlar85

12

Yûsuf Aleyhisselam

1. İlahî Seçimin Rüya-Hayat Dengesindeki İmtihanı87
2. Kardeş Kıskançlığı ve Aile İçi Çözülme88
3. Kölelikten Saraya: İmtihanın Yön Değiştirmesi.....88
4. İffet İmtihanı ve Ahlâkî Direniş 89
5. Tecritten Öte İlahî Terbiye Mekânı Zindan..... 89
6. İktidar Yönetim ve Liyakat Ahlâkî 90
7. Yüzleşme İtiraf ve Ahlâkî Zirve: Af 90
8. Hz. Yûsuf Kıssasının Pedagojik ve
Psikolojik Boyutları 91
9. Evrensel Mesajlar 92

13

Eyyûb Aleyhisselam

1. İmtihan Karşısında Kulluk Bilinci: Sabır ve Şükür 95
2. Hayatın Topyekûn Sınavı..... 95
3. Hastalık Yalnızlık ve İnsanı Kırılganlık 96
4. Dua Ahlâkı: Şikâyetsiz Yakarış 96
5. İlahî Müdahale ve Şifanın Hikmeti..... 96
6. 'Ne Güzel Kul': Sabır ve Kulluk Dengesi97
7. Evrensel Mesajlar97

14

Hârûn Aleyhisselam

1. Birlik Ahlakı ve Ortak Peygamberlik Modeli..... 99
2. Dua ile İnşa Edilen Görev 99
3. İsrailoğulları İçinde İslah ve Yumuşak Üslup.....100
4. Ahlâkî İlke ile Toplumsal Sorumluluk Arasında
Altın Buzağı Fitnesi100
5. Hz. Mûsâ ile Yüzleşme 101
6. Sadakat ve Hizmet Ahlâkı 101
7. Evrensel Mesajlar 101

15

Mûsâ Aleyhisselam

1. Firavun Düzeni ve İsrailoğulları'nın
Tarihsel Arka Planı 105
2. İlahi Koruma Altında Mûsâ'nın Doğumu 106
3. Saraydan Çöle: Vicdanî Uyanış ve Tевbe 107
4. Hicret ve Tekâmül Süreci 108
5. İlahi Hitap ve Peygamberlik Görevi 108
6. Dua ve İlahi Destek 109
7. Firavun'la Yüzleşme..... 109
8. Denizden Geçiş: Kurtuluşun İlahî ve Ahlâkî Boyutu 110
9. Altın Buzağı Fitnesi 111
10. Tevrat'ın Verilmesi ve Toplumsal İnşa 111
11. Mûsâ Hârûn Kardeşliğine Dayalı
Ortak Liderlik Modeli 112
12. Evrensel Mesajlar 113

16

Yûşâ Aleyhisselam

1. Sadakat ve Peygamberlik Konumu 115
2. Hz. Mûsâ ve Hz. Yûşâ İlişkisi 116
3. Vaadedilen Topraklara Yöneliş 116
4. Tehcir Sonrası Liderlik ve İlâhî Vaad 117
5. Evrensel Mesajları..... 117

17

Dâvûd Aleyhisselam

1. Vahiy Temelli Liderlik ve Yönetim Sorumluluğu 119
2. Câlût Karşısında Dâvûd: İman,
Cesaret ve İlâhî Yardım 120
3. Zebûr Tesbih ve Manevî Boyut..... 121
4. Adalet Hüküm ve İlâhî Uyarı 121
5. Evrensel Mesajlar 122

18

Süleymân Aleyhisselam

1. Hz. Süleymân'ın Peygamberlik Vasfı ve
Eşsiz Yönetimi 125
2. Kudret ve İtaat Düzeni 126
3. Güç Karşısında Merhamet ve Tevazu 127
4. Hüdhüd ve Sebe Melikesi Meselesi 127
5. Evrensel Mesajlar 128

19

Zülkifl Aleyhisselam

1. Sessiz ve Derin Bir Peygamber Profili 131
2. Yüklenilen Sorumluluk ve İlâhî Emanet..... 132
3. Sabır ve İstikrar Ahlâkı..... 132
4. Evrensel Mesajlar..... 133

20

İlyâs Aleyhisselam

1. Tevhid Uyarıcısı Bir Peygamber 135
2. Tevhid Karşısında Direnç 136
3. Evrensel Mesajlar 136

21

Elyesa' Aleyhisselam

1. Tevhid Zincirinin Devam Halkası.....139
2. İyilerden Olmak: Ahlâkın Sessiz Dili140
3. Tevhid Mücadelesinde Süreklilik140
4. Evrensel Mesajlar 141

22

Zekeriyyâ Aleyhisselam

1. Sessiz Bir Yakarıcının Peygamberliği143
2. Umutsuzluğun Devamında İlâhî Müjde144
3. Evrensel Mesajlar144

23

Yahyâ Aleyhisselam

1. Peygamberlik Vasfı ve İlâhî Seçilmişliği.....147
2. Ahlâkî Safiyet ve Ruhî Derinlik.....148
3. Tebliğ Hakikat ve Bedel Bilinci.....149
4. Selâm Emniyet ve İlâhî Himaye.....150
5. Evrensel Mesajlar150

24

Yûnus Aleyhisselam

1. Sabır ve İlâhî Rahmet Arasında Bir Peygamber153
2. Sabır ve İlâhî Terbiye154
3. Tevbe Rahmet ve İlâhî Affedicilik.....154
4. Yeniden Tebliğ ve İlâhî Lütuf.....155
5. Evrensel Mesajlar155

25

Îsâ Aleyhisselam

1. Tevhid Merhamet Kulluk Arasında
Bir Peygamberlik157
2. Hz. Meryem'in Seçilmişliği İffet ve
Doğum Mucizesi158
3. İlk Tevhid Bildirisi: Beşikte Konuşma159
4. İncil Tevrat Bağlamında Şeriat Sürekliliği160
5. Mucizeler ve Tanrılaştırmaya Karşı Kur'ânî Sınır.....162
6. Havarilerin İmanı ve Hakikat Mücadelesi163

7. Ref' Bağlamında Çarmih İddiası ve İlâhî Koruma	164
8. Evrensel Mesajlar	165

26

Muhammed Aleyhisselam

1. Tevhid Nübüvvet ve Evrensel Rehberlik	169
1.1. Kur'ân'da Son Peygamber.....	169
1.2. Beşerîlik ve Peygamberlik Dengesi.....	170
1.3. Hayat Tecrübesi ve İlâhî Terbiye	171
2. Tebliğ Sürecinde Nübüvvetin İnşası: Mekke Dönemi	172
2.1. İlk Vahiy: Nübüvvet Bilincinin İnşası.....	172
2.2. En Büyük Mucize: Kur'ân	173
2.3. Baskı Karşısında Ahlâkî Sebat.....	174
3. Toplumsal İnşâ ve Ümmet Bilimci: Medine Dönemi.....	175
3.1. Tarihsel Kırılma: Hicret	175
3.2. Kardeşlik Bilinci ve Sözleşme Ahlâkı.....	176
3.3. Adalet Hukuk ve Merhamet Dengesi.....	177
4. Çağlar Üstü Rehberlik: Üsve-i Hasene.....	179
4.1. Savaş ve Barışta Rahmet Temelli Düzen.....	179
4.2. Hz. Mûsâ'dan Hz. Muhammed'e Tevhidin Sürekliliği	180
4.3. Üsve-i Hasene Bağlamında Evrensel Mesajlar.....	182
Sonuç	185
Kaynakça	187
Kur'ân'da Geçen Peygamberler Fihristi	188
Extended Summary	190

MUKADDİME

Kur'ân-ı Kerîm'de yer alan peygamber kıssaları yalnızca geçmişte yaşanmış tarihsel olayların aktarımı değildir. Bu kıssalar, ilahi mesajın insanlık ile kurduğu ilişkinin en canlı ve en öğretici biçimlerini yansıtır. Kur'ân-ı Kerîm, peygamber kıssalarını aktarırken tarihsel bir anlatı sunmak yerine insanın varoluşuna, ahlâkına ve sorumluluğuna dair temel ilkeleri görünür kılmayı amaçlar. Bu yönüyle kıssalar, geçmişe ait bir hafıza değil, her çağda yeniden anlam üreten dinamik metinlerdir.

Bu eser, Kur'ân'da yer alan peygamber kıssalarını ayetler eşliğinde ele alarak, onları birbirinden kopuk hikâyeler olarak değil, ilahi mesajın insanlık tarihindeki sürekliliğini gösteren öncü duraklar olarak değerlendirmeyi hedeflemektedir. Kitabın temel yaklaşımı, vahyin belirli bir tarihsel ve toplumsal bağlamda nazil olmuş olmasının, onun evrensel niteliğini sınırlandırmadığı; aksine bu evrenselliği somut insan tecrübesi içinde anlaşılır kıldığı düşüncesine dayanmaktadır.

Kur'ân'da adı geçen peygamberlerin büyük bir kısmının belirli coğrafyalarda yoğunlaşması, ilahi mesajın insanlık tarihinin merkezî sorun alanlarına yöneldiğini göstermektedir. (Ebu Halil, 2007) Mezopotamya, Biladüşşam'ı (Suriye, Lübnan, Filistin, Ürdün), Mısır ve Arap Yarımadası gibi bölgeler, medeniyetlerin yükseldiği kadar güç, iktidar ve ahlâkî çözümlenin de belirginleştiği alanlardır. Peygamberlerin bu

coğrafyalarda gönderilmesi, vahyin insanlık tarihine bilinçli bir müdahale olduğunu ortaya koyar. Bu bölgelerin tarihi tecrübesinde ilahi mesaj, soyut ilkeler halinde değil, toplumsal gerçeklikler içinde insanlığa ulaştırılmıştır.

Kur'ân'ın vahiy anlayışı, kaynağı itibarıyla ilahî; muhatapı itibarıyla insanîdir. Peygamber kıssaları bu insanî boyutu açık biçimde yansıtır. Kur'ân, peygamberleri kusursuz ve ulaşılamaz figürler olarak değil, sorumluluk taşıyan, mücadele eden ve ağır imtihanlardan geçen insanlar olarak sunar. Bu yaklaşım, kıssaların insancıl yönünü güçlendirir ve okuyucunun metinle sahici bir ilişki kurmasını mümkün kılar.

Bu kitap, peygamber kıssalarını ele alırken tarihsel bağlamı dikkate almakta; ancak anlatımı yalnızca tarihsel bir çerçeveye sınırlanamamaktadır. Çünkü Kur'ân'da kıssalar, belirli bir dönemi betimlemekten ziyade insanlık hâllerini görünür kılmayı amaçlar. Hz. Âdem'de insanın hata edip tövbe edebildiği, Hz. Nûh'ta sabır ve süreklilik, Hz. İbrahim'de akıl ve teslimiyet, Hz. Mûsâ'da adalet ve direniş, Hz. Muhammed'de ise merhametle bütünleşmiş bir tebliğ ahlâkı öne çıkar. Bu ortak temalar, peygamberler arasındaki mesaj birliğini ve ilahi rehberliğin sürekliliğini ortaya koyar.

Kur'ân'a göre peygamberlerin tebliğ ettiği mesajın özü değişmez: Tevhid, adalet, ahlâk ve sorumluluk bilinci. Ancak bu mesajın sunuluş biçimi, muhatap toplumun şartlarına göre şekillenir. Bu durum, vahyin evrenselliği ile tarihsel gerçeklik arasındaki dengenin açık bir göstergesidir. Peygamberler, yalnızca neye inanılması gerektiğini değil, bu inancın hayatta nasıl karşılık bulacağını da göstermişlerdir.

Bu çalışmada her bir peygamber, kendi dönemiyle sınırlı bir tarihsel figür olarak değil, insanlığın ortak ahlâk mirasının bir temsilcisi olarak ele alınmaktadır. Ayetlerin metin içinde doğrudan yer alması ve açıklamalarla birlikte sunulması, okuyucunun Kur'ân anlatımıyla doğrudan temas kurmasını amaçlamaktadır. Böylece hem ilmi titizlik korunmakta hem de metnin insanî yönü canlı tutulmaktadır.

Özetle bu kitap, peygamber kıssalarını geçmişte kalmış ibret hikâyeleri olarak değil, insanlığın her çağda yeniden yüzleştiği ahlâkî ve toplumsal sorunlara ışık tutan ilahi mesajlar olarak okumayı teklif etmektedir. İlahi mesaj, belirli zamanlarda ve belirli coğrafyalarda tecelli etmiş, ancak zaman ve mekan sınırlarını aşarak bütün insanlığa hitap eden evrensel bir rehberliğe dönüşmüştür.

Prof. Dr. Abdulmutalip ARPA
İstanbul - 2025

KAYNAKÇA

- Ateş, S. (ts.). *Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri* (C. 5). İstanbul: Yeni Ufuklar Neşriyat.
- Ebu Halil, Ş. (2007). *Kuran Atlası Yerler Kavimler Peygamberler*. Ankara: Fecr Yayınları.
- Elmalılı, M. H. Y. (ts.). *Hak Dini Kur'an Dili* (C. 5). İstanbul: Feza Yayıncılık.
- İbn Cüzey, K. M. A. (ts.) *Kitabu't-Teshil li Ulûmi't-Tenzil*. C. 1-2. Dımaşk: Dâru'l-Fikr.
- İbn Manzûr. E. F. C. (2023). *Lisânu'l-Arab*. Beyrut: Dâru Sadr.
- Kur'an-ı Kerim Meâli*. (2009) çev. Halil Altuntaş - Muzaffer Şahin. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Râzî, F. (1420). *Mefâtihu'l-Gayb* (C. 21). Beyrut: Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabi.
- Şengül, İ. (2022). "Kıssa" (C. 25). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Ankara: TDV Yayınları.
- Taberî, M. b. C. (2002). *Câmi 'u'l-Beyân 'an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân* (C. 5). Beyrut: Müessesetü'r-Risale.

KUR'ÂN'DA GEÇEN PEYGAMBERLER FİHRİSTİ

Peygamber İsimleri	Sure İsmi	Ayet Numarasi
Hz. Âdem	Bakara; A'râf; Tâhâ	2:30-39; 7:11-27; 20:115-123
Hz. İdrîs	Meryem	19:56-57
Hz. Nûh	Hûd; Nûh; A'râf	11:25-48; 71:1-28; 7:59-64
Hz. Hûd	Hûd; A'râf	11:50-60; 7:65-72
Hz. Sâlih	Hûd; A'râf	11:61-68; 7:73-79
Hz. İbrâhîm	Bakara; En'âm; İbrâhîm; Meryem	2:124-141; 6:74-89; 14:35-41; 19:41-50
Hz. Lût	A'râf; Hûd	7:80-84; 11:77-83
Hz. İsmâil	Bakara; Meryem	2:125-127; 19:54-55
Hz. İshâk	Sâffât; Hûd	37:112-113; 11:71-73
Hz. Ya'kûb	Bakara; Yûsuf	2:132-133; 12:6
Hz. Yûsuf	Yûsuf	12:1-111
Hz. Şuayb	A'râf; Hûd	7:85-93; 11:84-95
Hz. Eyyûb	Enbiyâ; Sâd	21:83-84; 38:41-44
Hz. Zülkifl	Enbiyâ	21:85-86
Hz. Mûsâ	Bakara; A'râf; Tâhâ; Kasas	2:51-61; 7:103-160; 20:9-98; 28:3-46
Hz. Hârûn	Bakara; Tâhâ	2:248; 20:30-94
Hz. Dâvûd	Sâd; Bakara	38:17-26; 2:251
Hz. Süleymân	Neml; Sebe'; Sâd	27:15-44; 34:12-14; 38:30-40
Hz. İlyâs	Sâffât	37:123-132
Hz. Elyesa'	En'âm	6:86
Hz. Yûnus	Yûnus; Sâffât	10:98; 37:139-148

Hz. Zekerıyyâ	Âl-i İmrân; Meryem	3:37-41; 19:2-15
Hz. Yahyâ	Âl-i İmrân; Meryem	3:39; 19:12-15
Hz. İsâ	Âl-i İmrân; Meryem; Mâide	3:45-59; 19:16-36; 5:110
Hz. Muhammed	Ahzâb; Fetih; Muhammed	33:40; 48:1-29; 47:2

EXTENDED SUMMARY

The prophetic narratives of the Qur'ān constitute a central dimension of Islamic moral thought and religious worldview. These narratives are not presented merely as records of past events but as enduring forms of divine guidance that address fundamental questions of human existence, ethical responsibility, and social order. In the Qur'ān, prophets are neither distant mythological figures nor abstract theological ideals; they are portrayed as human beings who struggle with fear, hardship, doubt, and opposition, yet remain committed to moral integrity and divine guidance. Despite this richness, modern academic approaches have often reduced prophetic narratives either to fragmented historical episodes or to devotional accounts detached from broader ethical and existential concerns. This study seeks to move beyond such limitations by offering a Qur'ān-centered and holistic reading of prophetic narratives that foregrounds their human, moral, and universal significance.

The primary motivation of this research lies in the observation that prophetic narratives are frequently separated from lived human experience. When prophets are idealized or confined to their historical settings, their capacity to engage contemporary ethical dilemmas diminishes. The Qur'ān, however, presents prophethood as a continuous moral enterprise rooted in *tawhīd* (monotheism) and realized through *tabligh* (prophetic proclamation), perseverance, and responsibility toward society. This study argues that Qur'ānic prophetic narratives are intentionally constructed to cultivate moral awareness, encourage reflection, and invite individuals and communities to reassess their relationship with God, with others, and with themselves.

The main aim of the study is to demonstrate that the chain of prophethood extending from Adam to Muḥammad

(peace be upon them) represents a coherent and continuous divine message rather than a series of disconnected religious episodes. Across diverse historical and social contexts, prophets convey a shared ethical vision centered on monotheism, justice, patience, and mercy. Although legal frameworks and social conditions vary, the ethical core of the message remains constant. By examining prophetic narratives collectively rather than in isolation, the study highlights how the Qur'ān weaves individual stories into a unified framework of guidance that transcends time and place.

Methodologically, the research adopts a qualitative, text-centered approach, taking the Qur'ān itself as the primary interpretive source. Prophetic narratives are analyzed through close reading and thematic examination, with careful attention to their immediate textual contexts and recurring moral patterns. Instead of engaging in speculative historical reconstruction, the study emphasizes internal Qur'ānic coherence and the ethical logic that connects different prophetic accounts. Core concepts such as monotheism, proclamation, justice, mercy, patience, and moral accountability are traced across multiple narratives to demonstrate how belief and ethical action are consistently integrated. While firmly grounded in Qur'ānic discourse, the study remains open to insights from moral philosophy and social ethics, allowing its conclusions to resonate beyond a single disciplinary framework.

One of the key findings of the study is that the Qur'ān deliberately emphasizes the human dimension of prophethood. Prophets are depicted as morally responsible individuals who experience vulnerability and uncertainty yet continue to act with trust in divine guidance. This human portrayal serves a pedagogical purpose: ethical ideals become meaningful precisely because they are embodied in real human struggle. The study also identifies a strong continuity across prophetic missions, showing that faith in the Qur'ān is inseparable

from ethical conduct and social responsibility. Justice is never detached from mercy, and spiritual devotion is never divorced from moral action.

Special attention is given to the mission of the Prophet Muḥammad, whose role represents the culmination of prophetic guidance in the Qur'ān. His life exemplifies the integration of personal morality, communal responsibility, legal awareness, and universal ethical vision. Described in the Qur'ān as *uswa hasana* (a beautiful example), the Prophet embodies the Qur'ānic emphasis on lived ethics rather than abstract ideals.

In conclusion, this study argues that Qur'ānic prophetic narratives offer a timeless and deeply human framework for understanding moral agency and divine guidance. By moving beyond reductionist historical or purely devotional readings, the research restores these narratives to their intended role as living sources of ethical reflection and existential meaning, thereby contributing to contemporary Qur'ānic studies and encouraging further international and interdisciplinary scholarly engagement.

